LIETUVIU S-GOS BRAZILIJOJ ORGANAS
LEIDZIA LIET. S-GA BRAZ.
Redakcijos ir Administracijos adresas:
„LIETUVIS"
Rua Bandeirantes, 474,
Caixa Postal, 1764.
São Paulo — Brasil.

LIETUVIS

JORNAL LITHUANO

Prenumeratos kaina:
Brazilijoj metams 12 milreisu, pusm 6 milreisai.
Užsienin metams 20 milr. pusm. 10 milreisai.
Atskiras numeris 300 reisu
Redakcija atidaryta nuo 12 iki 4 v. v.
Redaktorius St. Vancevičius.
Ateakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz.

10-ti MET. | SÃO PAULO, 1938 m. Sausio - Janeiro mėn. 15 d. | NR. 3 (471)

Šiandien sukanka 15 metų nuo Klaipėdos krašto prisijungimo prie Lietuvos.

Kančių ir laisvės kelias.

Tryliktojo šimtmečio pradžioje į lietuvių giminės — Prūsų žemes atsikraustė kryžiuočiai. Šie ištvirkę, bet gerai ginkluoti, Vakarų Europos vienuoliai — riteriai, kuriems vadovavo vokiečiai, per kelias dešimtis metų ne tik nukariavo, bet visai išžudė ir išnaikino prūsus, iš kurių beliko tik šalies vardas — Prūsija. Pagaliau kryžiuočiai įsiveržė į dabartinę Suvalkiją, o pajūryje užėmė Klaipėdą, kurioje pasistatė savo tvirtovę Memmelburg. Vėliau ir pačią Klaipėdą vokiečiai ėmė vadinti Memmel, o Klaipėdos kraštą — Memmelland.

Daug kartų lietuvių tauta dėjo pastangas atsiimti Klaipėdą ir savo giminaičių prūsų žemes, bet laimė buvo vis vokiečių pusėje. Gedimino, Kęstučio ir Vytauto laikais visu Panemuniu gausiai liejosi mūsų senolių kraujas. Po Žalgirio mūšio jau atrodė, kad netrukus bus išlaisvinta ir Klaipėda, bet, deja, Vytautas mirė vos spėjęs atsiimti Žemaičius ir Suvalkiją (tuomet Sudaviją), o paskui neužilgo prasidėjo Lietuvos galybės pašlijimas. Savanaudiški bajorai sujungė Lietuvą su Lenkija, o vėliau ant mūsų Tėnynės savo letenų uždėjo Rusijos carai. Lietuviškoji Klaipėda ir Prūsija taip ir liko po vokiečių jungu.

Didysis Karas, kuris pasibaigė Vokietijos sutriuškinimu, jos vidujiniais sutrikimais ir, vokiečiams negarbinga Versalio sutartimi, leido daugeliui tautų atsisteigti savo valstybes. Lietuva tapo nepriklausoma. Bet Klaipėdos Kraštas, kuris pagal Versalio sutartį turėjo grįžti prie atgimusios Lietuvos, nors buvo atskirtas nuo Vokietijos, santarvininkų sprendimu laikinai globoti buvo perduotas Prancūzijai. Prūsija paliko vokiečiams. Lietuva apsigynusi nuo bolševikų ir lenkų vis reikalavo, kad Klaipėdos Kraštas greičiau būtų perduotas Lietuvai, nes ten vis dar laisvai šeiminkavo vokiečiai ir po prancūzų komisaro skvernais jau ir lenkai pradėjo sukti sau šiltą gūžtą. Buvo net sugalvota sudaryti mažutę Klaipėdos valstybėlę — Freistadt. Vokiečiai ir lenkai jau trynė delnus... Klaipėdos Krašto lietuviai šito jų teisių niekinimo pakęsti, žinoma, jau negalėjo. Jie nutarė šį Lietuvos priešų žaidimą amžinai baigti. Susidaręs Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetas, kurio prieky stovėjo Martynas Jankus, Jurgis Strekys, Jurgis Lėbartas, Vilius Šaulinskis ir Jurgis Bruvelaitis, 1923 metais sausio mėn. 9 d., vykdydamas krašto gyventojų daugumos ir lietuvių tautos valią, išleido į gyventojus atsišaukimą, kuriame buvo šie svarbesniejie punktai:

1) KRAŠTO DIREKTORIJA IR VALSTYBĖS TARYBA ATSTATYDINTOS.

2) GELBĖJIMO KOMITETAS PAIMA VALDŽIĄ Į SAVO RANKAS.

3) Buvusiam direktorijos nariui Simonaičiui pavedama sudaryti naują direktoriją iš penkių narių. 4) Abi krašto kalbos gauna lygias teises, 5) Senos direktorijos nuteistiems politiniams nusikaltėliams grąžinama laisvė, 6) Valdininkai turi likti savo vietose ir sąžiningai eiti savo pareigas. 7) Algos bus mokamos aukso valiuta. 8) Ramybei krašte patikrinti skelbiamas karo stovis. 9) Nusižengimai prieš viešąją tvarką bus teisiami išimties teismo. Tas Gelbėjimo Komiteto žygis buvo lyg sukilimo signalas. Vokietija labai susinervino, o Lenkija į Klaipėdos pakraščius pasiuntė savo karo laivus. Bet jau sausio 10 dienos rytą kai kuriose vietose pasirodė Klaipėdos sukilėliai, o per trejatą dienų visas kraštas buvo jau sukilusių lietuvių rankose. Prancūzų komisaras Petisnė su kariuomene dar laikėsi tik pačiame Klaipėdos mieste, kuris tačiau buvo apsuptas Jono Budrio vedamų sukilėlių. Prancūzų komisaras, laukdamas atvykstant Prancūzų ir Anglų karo laivų jam į pagelbą, tyčia ėmė tartis su sukilėliais ir vilkinti derybas, bet sukilimo vadai suprato besiartinantį pavojų. Jie griežtai pareikalavo, kad prancūzai pasiduotų. Ir nieko nelaukdami sausio 15 dienos rytą narsiai puolė ir paėmė Klaipėdą. Prancūzų kariuomenė su komisaru buvo nuginkluota ir užda ryta kareivinėse, o vėliau buvo susodinta į pavėluotai atplaukusius karo laivus ir palydėta jau su lietuviška muzika.

Naujai sudaryta direktorija iš Simonaičio, Reizgio ir Toleikio iš Šilutės atsikėlė į Klaipėdą. Tuoj buvo paskelbta, kad Klaipėdos Kraštas prisijungia prie Lietuvos Respublikos paliekant krašto valdžiai sutartimis nustatytą autonomiją. O 1923 metų vasario mėn. 20 d. į Klaipėdą įžengė Lietuvos Kariuomenė, kurią triumfališkai sveikino krašto gyventojai. Taip amžiais vokiečių niuokiamąs Klaipėdos Kraštas su 2416 kv. kilometrų ploto ir 146.900 gyventojų grįžo prie nepriklausomos Lietuvos atgaudamas politinę, ekonominę ir kultūrinę laisvę.

Klaipėdos miestas.

Dūžta paskutinės vokiečių viltys.

Klaipėdos Kraštas yra grynai lietuvių širdimis ir nėra pasaulyje tokios jėgos, kuri tą darnumą galėtų suardyti. Klaipėdiečių lietuvių pralietas kraujas gaivina mūsų tautos viltis atvaduoti ir kitas priešų dar tebevaldomas Lietuvos žemes.

Todėl šiandien mes sveikinam atvaduota Klaipėdą ir džiaugiamės kartu su viso pasaulio lietuviais!

Pagerbė mūsų ministeri.

Baltijos Valstybių Bičiulių Sąjunga, į kurią įeina daug žymių Brazilijos visuomenės veikėjų ir valstybės vyrų, savo metiniam susirinkime p. J. Aukštuolį, Lietuvos įgaliotą ministerį Pietų Amerikai, vienbalsiai išrinko tos Sąjungos garbės nariu. Ta proga Brazilijos spaudoj vėl pasirodė keletas malonių straipsnių apie Lietuvą ir narsią lietuvių tautą.

SSSR ruošiasi karui.

Lenkijos vyriausias kariuomenės vadas maršalas Rydz Smigly pareiškė jį aplankiusiems Europos žurnalistams, kad ypatingas pavojus Europai ir viso pasaulio taikai vėl gresiąs iš Sovietų Rusijos. Jis pareiškė, kad iki 1933 metų SSSR dėjo pastangas per pasaulio darbininkiją, sprogdinant valstybes iš vidaus, visur įvesti komunistinę tvarką. Tačiau įsitikino, kad tai bergždžias darbas, nes gyvenimo įvykių pamokyti žmonės daug kur nuo jų nusigręžė. Taigi Sovietai nuo 1933 m. pakeitė savo taktiką ir dabar deda visas vilties į karinę pajėgą.

Maršalas Rydz Smigly pažymi, kad SSSR apie 75 proc. savo biudžeto sumoje 17.800 milijonų aukso rub. dabar skiria karo reikalams. Kariuomenės skaičius kas met didinamas šaukiant karinei prievolei atlikti net 18—19 metų jaunuolius. Dabartiniu metu SSSR ginkluotos ir tinkamai motorizuotos kariuomenės priskaitoma 1.500.000 vyrų t. y. daugiau negu Anglijos, Vokietijos, Italijos ir Prancūzijos kartu. Atsarginių sumobilizuoti staiga galėtų 7.500.000. Lenkijos kariuomenės vadas tvirtina, kad SSSR tikrai ruošiasi karui.

MŪSŲ GIMINĖS, DRAGAI IR PAŽĮSTAMI TROKŠTA ŽINIŲ IŠ BRAZILIJOS, O MES IŠ LIETUVOS, ŠIAURĖS AMERIKOS, ARGENTINOS, URUGVAJAUS...

TODĖL UŽPRENUMERUOKIME JIEMS «LIETUVĮ» IR PAPRAŠYKIME, KAD JIE UŽSAKYTŲ MUMS KURĮ NORS LAIKRAŠTĮ IŠ SAVO KRAŠTO!

«Lietuvio» Redakcija.

LIETUVOJE

Susijungė katalikiški savaitraščiai.

Gruodžio mėn. pradžioje Lietuvoj susijungė du savaitraščiai — „Ūkininkas“ ir „Vyrų Žygiai“. Pirmasis buvo senojo Liet. Krikščionių Demokratų partijos dalies Ūkininkų Sąjungos organo tąsa, o antrasis grynai tikybininkų laikraštis, kuris plačiai reklamavo katalikų vyrų apaštalavimą. Abudu laikraščiai nei ūkininkų nei darbininkų tarpe didelio pasisekimo neturėjo. Po jungtuvių naujasis savaitraštis gana įdomus, išeina 12 puslapių ir gausiai iliustruotas. Galima tikėtis, kad dabar ir skaitytojų šeima sparčiai augs. Dabar jis vadinasi Lietuvos vyrų jungtinis savaitraštis — „Ūkininkas — Vyrų Žygiai“. Adresas: Kaunas, Maironio g. 14.

Pakeis konstituciją.

Dabartinėj 1928 metų Lietuvos konstitucijoj yra paragrafas, kuris reikalauja, kad valstybės konstitucija (pagrindiniai tvarkymosi dėsniai) būtų peržiūrima kas 10 metų. Todėl Valstybės Taryba jau paruošė naujos Lietuvos Respublikos konstitucijos projektą. Prieš Kalėdas jis buvęs išdalytas tik tiems Seimo nariams kurie yra žymūs valstybės tarnautojai. Susipažinę jie padarys savo pastabas. Vėliau būsimosios konstitucijos projektą Seimas svarstys specijalėj sesijoj, kuri gali būt sušaukta dar šį mėnesį.

Mėsinių paukščių ir triušių ūkiai.

Vištos Lietuvoje laikomos dėl kiaušinių. Mėsai parduodama maža ir tai daugiausia tik viščiukų. Ūkininkai labai retai kada pasipiauna vištą, jas valgo veik išimtinai kunigai, žydai, ligoniai ir turtingesnieji miestų gyventojai. Iš senų laikų yra net tokia patarlė: «Jeigu piauna vištą, tai arba ji sunkiai serga, arba ta višta»... Tiesa pastaraisiais metais ir ūkininkai daugiau vartoja paukštienos, bet pirmoj eilėj eina antys, žąsys...

Dabar Žemės Ūkio Rūmai nutarė steigti kontroliuojamus mėsinių paukščių ir trušių ūkius. Lengviausia parduoti yra kalakutai, o tik pas kui vištos, žąsys ir antys. Todėl paukščių ūkiai bus tvarkomi pagal jų rinkos reikalavimus. Bus duodamos net premijos geresnėms veislėms įsigyti. Gi veislei parinktų premijuojamų triušių jų augintojai turės laikyti nemažiau 10 porų. Kontroliuojamų ūkių užaugintus paukščius ir triušius supirkinės Ž. Ū. R. eksportui arba «Maistas» konservams.

Sėkminga žiemos pagalbos rinkliava.

Gruodžio 5 ir 6 d. Kaune suruošta didžioji Žiemos Pagalbos rinkliava vargšams šelpti. Per tas dvi dienas Kaune vargšams šelpti surinkta apie 15.000 litų ir apie 250 maišų įvairių daiktų. Rinkliavą vykdė apie 1.000 žmonių, 24 sunkvežimiai ir apie 60 vežimų. Kauniečiai atjausdami vargšus, duosniai aukojo. Surinkti pinigai ir daiktai, juos tinkamai sugrupavus bei paruošus, dar prieš šventes buvo išdalyti vargšams.

Lietuvoje gamins dujokaukes.

Atitinkamos įstaigos šiuo metu tiria dujokaukių gamybos galimybes. Ateinančiais metais Lietuvoje numatoma plačiu mastu gaminti dujokaukes. Nuo orinių puolimų apsaugai pas mus pirmoje eilėje bus dujokaukėms aprūpinti tie gyventojai, kurie puolimų metu negalės pasinaudoti pigesnėmis apsaugos priemonėmis — slėptuvėmis. Lig šiol gyventojams Kaune ekonominė karių bendrovė pardavinėja užsienines dujokaukes. Tikimasi, kad vietoje gaminamos dujokaukės pigiau kaštuos. Lietuvoje taip pat numatoma gaminti ir priešy peritinius drabužius.

Apsaugai nuo orinių puolimų plačiu mastu organizuojama slėptuvių statyba. Kariuomenės štabas ruošia nurodymus, kaip slėptuves įruošti. Kaune visuose naujai statomuose namuose turės būti slėptuvės.

Vargingai gyveno, bet dolerius slėpė.

Josvainiuose prieš 3 metus apsigyveno grįžusi iš Amerikos su vyru Pranė Lekečinskienė, apie 70 m. amž. Vyras netrukus mirė. Visą laiką Lekečinskienė gyveno vargingai ir niekas nežinojo, kad ji slėpė pas save stambius pinigus.

Šiomis dienomis paaiškėjo, kad kartu su Lekečinskiene gyvenę Stankevičiai, vyras su žmona, jos kapitalą „pamažino“. Stankevičiai įgiję Lekečinskienės pasitikėjimą, padėdavę jai laikas nuo laiko slepiamamas stambias pinigų sumas „patikrinti“. Betikrindami, pakeisdavo stambesnius banknotus smulkesniais, nes senutė atskirų banknotų nepažinojo. Tik po kurio laiko pastebėjo, kad dauguma jos banknotų „pasidarę mažesni“. Kilo itarimas, nes Stankevičiai pradėjo plačiai gyventi, o lėšų neturėjo. Stankevičius dirbo prie plento.

Tardant pas Stankevičius rasta 1.200 Lt ir apie 1.300 amerk. dolerių kurie buvo paslėpti žemėje po medžiais.

Ivairios žinios.

— Gruodžio mėn. 4-12 d. Tiižėje vokiečiai surengė «kultūrinę savaitę», kur svarbiausią programos dalį sudarė kantata «Der Memelruft», kurioje vokiečiai kurstomi prieš lietuvius, ir «Josim į Rytus»... Matyt, vokiečiai D. Karo metu savo kareivių lavonais dar per maža įtręšė Lietuvos laukus, kad taip greit pasiilgo veltui rekvizuojamų kiaušinių, sviesto ir kumpių, kurie Lietuvoje jiems taip skanūs buvo.

— Šiais metais numatoma labai pagerinti Šventosios uostą. Šventosios uostas yra į šiaurę nuo Palangos Šventosios upės žiotyse. Tai antrasis Lietuvos jūrų uostas. Dabar jis yra tik žvejų uostas.

— Lenkų valdžia Vilniuje uždarė lietuvių laikraštį «Vilniaus Rytojus». Dabar labai dažnai išeina vienkartiniai laikraščiai.

— Iš senų laikų Rusijos valstiečiai buvo vadinami mužikais. Vėliau tuo vardu ponai pradėjo vadinti ir Lietuvos valstiečius-ūkininkus. Žodis «mužikas» buvo tariamas su panieka, tai buvo valstiečio pažeminimas. Dėl to dabar laikraščiai ragina visiškai nevartoti to žodžio. Visi Lietuvos gyventojai yra lygiai garbingi, jeigu tik garbingai eina jie savo pareigas.

— Valstybės Prezidentas A. Smetona pagerbdamas buv. kariuomenės vadą aa. Silvestrą Žukauską 1937 m. lapkričio 28 d. Karo muziejui pasakė, kad didžiausias aukas lietuviai sudėjo ant savo Tėvynės aukuro, kad velionis generolas mirė ir mirties valandoje būdamas pasirengęs dar patarnauti tėvynei Lietuvai.

— Gruodžio 3 d. Vilniaus miesto storasta nubaudė 22 lietuvius nuo 10 iki 250 auksinų arba nuo 5 iki 13 dienų arešto. Jie visi kaltinami, kad vėlinių dieną kapinėse, prie nukankintų lietuvių kapų giedoję lietuviškas giesmes ir lietuvių tautos himną.

— Prieš Kalėdas vienas ūkininkas į Vilnių atvežė savo trijų mėnesių vaiką, prie kurio pečių galva žemyn buvo priaugęs kitas mažesnis vaikas. Tačiau nė vienas gydytojas nesutiko padaryti operaciją, kad tuodu vaikus perskirtų. Ūkininkas žada važiuoti į Varšuvą tikėdamas, kad ten tokia operaciją padarys.

— Visi Lietuvos gyventojai skubiai atnaujina arba siuvasi naujas tautines vėliavas, kad per 20-jų nepriklausomos Lietuvos sukaktuvių iškilmes galėtų jomis papuošti savo namus.

— Gruodžio pradžioje Lietuvos pajūryje siautė baisi audra. Lig pat žemės linko ir lūžo apledėję medžiai, trūkinėjo telefonų vielos, griuvo stulpai. Per trumpą laiką nuo to lietaus viskas apledėjo. Žvejai, kurie buvo išsalę marėse apie gruodžio 10 d. grįžo. Kai kurias valtis į kraštą ištraukė ledus prakertant.

— Šių metų sausio 6 d. Kaune įvyko Kaukaze gyvenusių lietuvių suvažiavimas.

TIK «LIETUVY» PASISKELBĘS TAMSTA TURĖSI IŠ SKELBIMO NAUDĄ. SKELBIMŲ KAINOS PRIEINAMIAUSIOS.

Klaipėdos kr. pramonės darbininkams kasmet išmokama 20 mil. litų.

Oficialiomis žiniomis, Klaipėdos krašte š. m. vasarą veikė 204 pramonės įmonės, kuriose dirbo 10.116 darbininkų. Vien tik per liepos mėnesį visiems pramonės darbininkams išmokėta 1 mil. 700 litų atlyginimo. Vidutiniškas vieno darbininko atlyginimas siekia 177 litus per mėnesį.

Atsimenant, kad praeitais metais tuo pačiu laiku pramonės įmonėse dirbo 8.442 darbininkai, tad per vienus metus jų padidėjo 1500 žmonių. Atlyginimas taip pat kiekvienam darbininkui padidėjo apie 25 litus. Provincijos darbininkų uždarbiai kiek mažesni. Jie vidutiniškai uždirba po 118—136 lt. mėnesiui.

Daugiausia darbininkų dirba Klaipėdos miesto įmonėse, būtent: 8.908 (1935 m. dirbo 7.301 darbininkas). Klaipėdos apskrities įmonėse — 490 darbininkų. Pagėgių apskrity — 386 darb. ir Šilutės apskr. — 332.

Bene labiausiai pakilo plytų pramonė. Klaipėdos krašte mažai kas stato medinius trobesius. Iš viso Klaipėdos krašte veikia 10 plytinių, 2 cemento dirbinių fabrikai, 1 koklių fabrikas ir 1 stiklo šlifavimo fabrikas. Plytinės per metus pagamina apie 10 mil. plytų. Taip pat padidėjo ir čerpių gamyba. Gamybai padidėjus, į šiuos darbus priimta ir daug darbininkų.

Labai padidėjo ir tekstilės pramonė, kurioje dirba 2.643 darbininkai. Jiems per metus išmokama apie 5 mil. atlyginimo. Viso tekstilės pramonės įmonių yra 10, kurios pagamina medžiagos už apie 18 mil. litų. Palyginti darbininkų skaičių su 1935 metais, jų padidėjo 400, o pati tekstilės gamyba apie 6 mil. litų.

Metalų ir mašinų įmonių yra 15. Čia taip pat gamyba padidėjusi. Popierio ir poligrafijos įmonėse pagamintą prekių už 15,4 mil. litų. Prieš šios pramonės šakos taip pat priskiriamas celulozės fabrikas ir 8 spaustuvės.

Klaipėdos krašte taip pat yra labai išsiplėtusi medžio pramonė. Iš viso veikia 23 įmonės: 15 lentpiūvių, 2 fanieros fabrikai, 4 baldų dirbtuvės 1 dėžių ir 1 degtukų šiaudelių fabrikas.

Iš anksčiau nurodytų lentpiūvių skaičiaus 5 lentpiūvės buvo prisidėjusios prie medžio sindikato ir gavo atlyginimą tik už miško medžiagos apdirbimą.

Iš viso per metus miško pramonės įmonės perdirbo 193.000 ktm. miško medžiagos.

Maisto pramonė gamybos vertės atžvilgiu užima pirmą vietą, t. y. gamyba siekė 29.450.000 litų. Tačiau šioje pramonėje dirbančiųjų skaičius savo dydžiu stovi trečioje vietoje.

Ypač paskutiniaisiais metais padidėjo rūkytos žuvies gamyba.

Alaus bravorai savo gamybą vis mažina. Klaipėdos kr. veikia 2 alaus bravorai.

Visų pramonės šričių darbininkams Klaipėdos krašte kasmet išmokama apie 20 milijonų litų. Apskritai, Klaipėdos pramonės įmonėse kiekybės atžvilgiu pagaminama visko daugiau, kaip ankstyvesniais laikais. Taip pat ir darbininkams daugiau išmokama, negu kad buvo išmokama per sunkmetį.

«Darbas»

Klaipėdos krašto jaunimas.

Dar 1912 metais Maž. Lietuvoj įsisteigė Lietuvių tautinės jaunuomenės sąjunga „Santara“. Dabar ji turi 80 skyrių su keliais tūkstančiais narių, keliolika Talkos t. y. senųjų santariečių skyrių ir 30 būrelių jaunučių, kuriuos sudaro mokyklinio amžiaus lietuviukai. Gruodžio 4—5 d. „Santara“ šventė savo 25 metų sukaktuves. Per tą laiką ji išaugo į didžiulę organizaciją ir, siekdama tikslo Viskas Lietuvai, ji daug gera padarė savo tėvynei ir lietuvių tautai. Dabar «Santara» veikia kontakte su Lietuvos tautinio jaunimo «Jaunosios Lietuvos» s-ga.

Mes linkime santariečiams, kad per ateinančius 25 metus jie išlaisvintų visus Mažosios Lietuvos gyventojus iš žalingos vokiečių įtakos.

— Vl. Pukas, „Ryto“ draugijos bibliotekos vedėjas, ištremtas iš Okup. Lietuvos ir atvyko į Kauną.

— Ukmergėje įsisteigė kasmetinis literatūros premijos fondas, į kurį jau suaukota 500 litų.

MÚSU GIMINÉS, DRAUGAI IR PAŽISTAMI TROKŠTA ŽINIU IŠ BRAZILIJOS O MES IŠ LIETUVOS...

Mûsų giminės ir draugai Lietuvoje gaudo kiekvieną spausdintą žodį apie Braziliją. nes yra ištroškę žinių apie mus ir tą šalį, kurioje mes gyvename. Jau daug Brazilijos lietuvių suteikė džiaugsmą savo giminėms užprenumeruodami «Lietuvį», kuriame telpa daugiausia žinių apie darbo sąlygas, apie ateivių gyvenimą mieste ir fazendose, ir daug puikių, bet tikslių, šios šalies aprašymų už ką redakcija nuolat gauna padėkos laiškų. Todėl, kurie dar neužprenumeravote «Lietuvio» savo giminėms ar pažįstamiems, kurie Lietuvoje jo taip laukia, paskubėkite už prenumeruoti.

Be to, mes visi norime žinoti, kaip sekasi mûsų pažįstamiems Lietuvoje, mes norime žinoti, kas dedasi mûsų Tėvynėje, todėl turime skaityti ir Lietuvoj leidžiamus laikraščius. Juos gali užprenumeruoti mums ten likę mûsų pažįstami ir draugai. Darykime mainus. Dabar Lietuvoje plačiausiai skaitomi savaitraščiai yra «Ûkininko Patarėjas», «Lietuvos Ûkininkas», «Darbas», «Iliustruotas Pasaulis», «Mûsų Kraštas», «Mûsų Laikraštis», «Ûkininkas-Vyrų Žygiai» ir žurnalai (revistos) «Karys», «Trimitas», «Jaunoji Karta», «Mûsų Vilnius» ir «Pasaulio Lietuvis», kuris skiriamas daugiausia lietuviams emigrantams, plačiai aprašinėja Amerikos, Brazilijos, Argentinos, Urugvajaus ir kitų šalių lietuvių gyvenimą ir tautinį — kultûrinį jų veikimą.

Visus šiuos savaitraščius galima užsiprenumeruoti ir patiems pasiunčiant laišką tiesiog į Kauną pasirinkto savaitraščio vardu. JŲ PASISKAITYTI IR SUSIPAŽINTI SU JAIS GALIMA «LIETUVIO» REDAKCIJOJ Neštis į namus neduodama, bet kai kurie žurnalai (Karys, Pasaulio Lietuvis, Trimitas, Jaunoji Karta ir kt.) galima nusipirkti.

Kas bus, kas nebus,
bet Lietuvis neprazus!

Dovanos „Lietuvio“ metiniams prenumeratoriams.

1938 metų metiniams «Lietuvio» prenumeratoriams skiriamos įvairios dovanos, kurios bus paskirstytos burtų keliu. Dovanų paskirstymas įvyks 1938 metų kovo 1 dieną. Iki tos dienos bus renkamos ir tvarkomos įvairios dovanos knygomis, visokiais vertingais daiktais, kitų laikraščių prenumeratomis ir t. t. Visi skaitytojai, norintieji dalyvauti dovanų paskirstyme privalo apsimokėti už laikraščio prenumertą iki vasario 1 dienos. Vėliau užsimokėjusieji 1938 m. dovanų paskirstyme nedalyvaus.

Iki gruodžio 15 dienos jau paskirtos šitokios dovanos:

1.	1 dovana 100$000	100$000
2.	2 dovanos po 30$000	60$000
3.	2 dovanos po 20$000	40$000
4.	Rašytojo M. Salčiaus „Svečiuose pas 40 Tautų“ 6 tom.	55$000
5.	Knyga „Pasaulio Lietuviai“	18$000
6.	3 „Išvien“ prenumeratos po 15$000	45$000
7.	viena „Dirvos“ prenumerata	15$000
8.	viena „Kario“ prenumerata	40$000
9.	viena „Jaunoji Karta“ prenumerata	35$000
10.	viena „Švyturio“ prenumerata	15$000
11.	4 Lietuvos Žemėlapiai po 10$000	40$000
12.	Albumas „Lietuva“	15$000
13.	10 knygučių rinkinys	10$000
14.	15 knygučių rinkinys	10$00$
15.	10 įvairių žurnalų rinkinys	5$000
16.	10 „ knygučių rinkinys	10$000
17.	20 „ „ „	10$000
18.	20 „ „ „	15$000
19.	20 „ „ „	15$000
20.	20 „ „ „	15$000
21.	20 „ „ „	15$000
Iš viso 30 atskirų dovanų už		583$000

Kitos dovanos bus paskelbtos vėliau.

Fabrica de Cigarros „SUDAN“

Sąrašas Nr. 38

Skiriama pirmai kinzenai -- nuo 1 iki 15 sausio 1938 m.

MĖLYNIEJI KUPONAI — SERIJA „D“

Nuo Nr.	16.001 iki	16.005 —	5 puikios siuvamos mašinos, 5 stalčiai, žinomos firmos „Italia“
„	16.006 „	16.010 —	5 gražûs iš 61 vien. sudėti rinkiniai padavimui valgių į stalą
„	16.011 „	16.100 —	90 čekių po 20$000
„	16.101 „	61.200 —	100 vokiškų peilių duonai raikyti
„	16.201 „	16.300 —	100 kompl. ROGER CHERAMY vyrų tual.
„	16.301 „	16.500 —	200 gražių vokiškų porcigarų
„	16.501 „	16.600 —	100 penkiavičių padėklų stalo lėkštėms
„	16.601 „	16.800 —	200 čekių po 10$000
„	16.801 „	16.900 —	100 bonkučių odekolono
„	17.901 „	17.000 —	100 gražių išgraviruotų paveikslų
„	17.001 „	17.050 —	50 čekių po 30$000
„	17.051 „	17.100 —	50 elektros prosų PEB.
„	17.101 „	17.300 —	100 puikių vokiškų užd. mašinėlių
„	17.301 „	17.400 —	100 gražių moteriškų vėduoklių
„	17.401 „	17.600 —	200 šešių puodukų rink. kavai.
„	17.601 „	17.700 —	100 rink. Gilete barzdai skustis
„	17.701 „	17.750 —	50 čekių po 50$000.
„	17.751 „	17.800 —	50 aukso grandinėlių laikrodžiams
„	17.801 „	17.900 —	100 deželių pudros moterims
„	17.901 „	17.980 —	80 gražių met. dėželių pudrai
„	17.981 „	18.000 —	20 čekių po 100$000 milr.

Fulgor

Cigarietės nesulyginamos rûšies. Vertingų ir gražių premijų paskirstymas rûkytojams.

São Paulo 1938 m. sausio 15 d.
FABRICA DE CIGARROS SUDAN

Miškai, deimantai, auksas...

Rašo V. Merkevičius.

(tąsa iš 2 nr.)

Tekanti saulė barsto savo šilkinius spindulius po kalnuotas apylinkes, o kalnai, kalnai! Vietomis stačiais skardžiais jie stiebiasi į padanges, kitur vingiuotais laiptais ir teracomis leidžiasi į amžinai žaliuojančius slėnius, kur prasideda neįžengiamų miškų karalija. Tekančios saulės spinduliai trykšta pro kalnų viršûnes ir vienu akimirksniu tûkstančiais liepsnelių suliepsnoja kvarco kristalais pasipuošę skardžiai, paskui tie spinduliai veržiasi į daubas ir slėnius, lyg norėdami pasimaudyt rytmečio rasoj, kuri per visą naktį gaivino nuo vakarykščios kaitros nualpusią augmeniją. Pamažu sublizga visa žalioji jûra ir, kaip tik tuo metu, kada, atrodo, turėtų prasidėti tikras rojaus gyvenimas, visa kas gyva ima slėptis medžių ir žolių pavėsyje. O po poros valandų įsiviešpatauja suglebimas ir saulės globojama visiška tyla.

Garimpas mes pasiekėme liepos mėnesio pabaigoje. Tuo metu šiose apylinkėse buvo tyriausias ir geriausias oras. Lietuviškos vasaros, o Brazilijos žiemos mėnesiais lietus labai retai kada teužklysta į šias vietas. Dangus dienos metu bûna be galo žydras, o naktimis žėrėte žėri nuo mirgančių žvaigždžių. Bet naktys čia daug šaltesnės negu São Paulo estade. Tiesa, europiečiai tų šalčių nebodavo, bet vietinius ir labai suriesdavo. Iš ryto savo darbo įrankius jie imdavo tik pirštų galais, lyg su baime, atrodydavo, kad jie būtų visą šaltį į save sutraukę. Vistik, prisipažinsiu, nakties metu tekdavo ir mums pašalti, bet kiekvienas rytas dėl to sužadindavo neapsakomą džiaugsmą ir šimtus kartų mus apgavusias viltis. kad štai šiandie ims ir sublizgės brangûs akmeniukai mûsų sietose.

Iš karto toks pusiau sportiškas gyvenimas mums buvo įdomus. Mes kaip ir visi mûsų kaimynai, dirbdavome išsirengę, pliki, o lengvos trumpos kelnytės, ar strėnas apjuosusi skara pridengdavo tik viešai nedemonstruojamas kûno dalis... Garimpose mes gyvenome lyg pleže, bet dėl to netrukus mûsų odos spalva taip pajuodavo, kad maža tesiskyrėm nuo vietinių. Taip bėgo dienos ir savaitės, o kada mes pradėjome jau dintis dėl vis nepasirodančių deimantų, mus ištiko tikra nelaimė. Griûvančios žemės su akmenimis netikėtai sužeidė vieną mûsų kompanijos narį. Teko jis slaugyti, o atsivežti ištekliai diena iš dienos vis mažėjo, tad rytojus darėsi kas kart vis neaiškesnis, o deimantai buvo lyg užkeikti — dar vis nesisekė jų rasti.

Neužilgo iš mûsų šešių kompanijos likome tik keturi: du nuo mûsų atsiskyrė ir išėjo dirbti pas vieną portugalą iš pusės. Likusieji nutarėme čia dirbti tik, kol pasveiks sužeistasis draugas, o paskui traukti į kitą estadę, į turtingesnes kasyklas. Po dviejų mėnesių mes jau leidomės iš Minas Geraes į Goyaz estadą. Kelionei pasiėmėm būtiniausių maisto produktų, rûbus, pora didelių peilių (fosų), šautuvą ir vieną revolverį. Keliauti per tas džiungles mes buvome visai mažai ginkluoti, bet pasiryžome. Patogiausias kelias yra iš miestelio Estrella do Sul, kuris vedė į Paranahybos upę, bet mes patraukėme tiesiog per miškus, kur kelias turėjo būti daug trumpesnis, be to, čia mes radome pakankamai maisto, nes miškuose buvo pilna paukščių ir žvėrių.

Atrodė, kad Goyaz kasyklas mûs pasirinktu keliu pasieksime daug greičiau, negu darydami didelius vingius vieškeliais, bet išėjo priešingai. Vos nusileidome į žaliuosius slėnius, mes įlindome į tokius tankius miškus, kur kelią prasiskinti turėjome foisais Krûmai, žolės ir medžių šakos buvo taip susipynę, kad kartais atrodydavo, jog reikia tik užlipti ant šios žaliosios dangos ir keliauti lyg per pievą... Bet, kaip tik tokiais momentais vijokliai ir po kojų pasitaikę akmens, labai dažnai «netyčia» partiesdavo kurį nors keliauninką. Nusikeiksi bûdavo, atsikeli ir vėl eini tolyn, kol jauti žemę po kojų,

Keliauti galėjome tik rytais ir vakarais. Dienos metu jokia kelionė neįmanoma dėl karščio, o naktį dėl tamsos ir siaučiančių žvėrių. Todėl dieną ir vidunaktį ilsėdavomės.

(b. d.)

Vietos lietuvių gyvenimas.

Kalėdinės iškilmės mûsų mokyklose.

Veik visose São Paulo lietuvių mokyklose per didesnes šventes ruošiami tradiciniai mokinių vakarai, koncertai, eglutės. Šias pramogas mûsų mažiejie ir jų tėvai labai mėgsta, dėl to žiûrovai nevisada sutelpa erdviose mokyklų salėse.

Praėjusių Kalėdų tradiciniai vakarai įvyko sausio mėn. 6 d. D. L. K. Vytauto mokykloje, Sausio 8 d. Dr. V. Kudirkos mokykloje ir sausio 16 d. įvyksta Maironio mok. Parque das Naçoes.

D. L. K. VYTAUTO MOKYKLA.

Per Tris Karalius mûsų mokykla surengė tradicinį vakarą — eglutę. Tėvų Komitetas paskubomis sutaisė laikiną scėną, kuriai lentas paskolino vilabelietis kepyklos sav. p. Dirsė, o mokyklos vedėja pasirûpino, kad mokiniai gražiai atliktų šios šventės programa. Didelių ir mažų svečių prisirinko pilnutėlė didžioji salė ir verandos, iš kurių buvo bent kiek matoma scėna. Mokiniai suvaidino «Į mokyklą», deklamavo, dainavo, o publika trukšmingai plojo. Be to, mokinės pašoko mok. vedėjos p. L. Majienės sukomponuotą «Gėlių baletą», kuris publikai ypatingai patiko. Oficiališkoji programos dalis baigta Tautos Himnu.

Po programos kalėdų senelis atnešė trims šimtams su viršum vaikučių įvairių dovanėlių — ryšulėlius su riešutais, saldainiais, sausainiais, mažesniems ir po kitą kokį žaisliuką, o kelioms našlaitėms dar ir medžiagos rûbeliams. Svnčių buvo iš viso São Paulo.

Prie progos tenka pastebėti, kad, nors ši mokyklą yra erdviausia iš visų mûsų mokyklų, tačiau ir ji darosi jau per ankšta. Mokslo metu jau nebesutelpa trijose klasėse iš kart visi mokiniai, o daug svečių per mokyklos parengimus turi stovėti už durų ir verandose.

Belietis.

COL. BARÃO DE ANTONINA.

Šiuo metu lietuvių yra jau apie 30 šeimų. Vieni pasistatę nuosavus namelius ir gražiai įsikurę (pav. Meškauskai ir kt.), o daug dar tik kuriasi. Šie gyvena iš molio krėstuose namiukuose, nes kiekvienas pirmiausiai rûpinasi savo sklype iškirsti krûmus ir medžius ir pasidaryti didesnį plotą dirbamos žemės. Yra lietuvių, kurie pasiima sklypus, bet dar neapsigyvena juose. Daugiausia sodina vatos, kukurûzų, ryžių... Lietuviai ûkininkai šioje kolonijoje spiečiasi maždaug vienoje vietoje arčiau Paranos upės. Tat visiems gražiai įsikûrus čia susidarys jaukus lietuviškas kampelis.

Ûkininkų gyvenimas Barão de Antonina kolonijoj jau kiek panašus į Lietuvos ûkininkų, nes čia po vatos nuėmimo sėja dar kviečių, miežių ir rugių. Rugiai ir kviečiai šiuo metu jau suvalyti.

Kolonistas Juozas.

FABR. METALURGICO NACIONAL.

Metalurgico Nacional fabrike, kuris yra rua Salão 550—560, dirbama svarstyklės, lietsargių metalinės dalys, langų ir durų apkaustymai, įvairûs elektros preparatai ir daugybė kitokių metalo išdirbinių. Fabriko savininkai yra du — vokietis ir žydas. Viso jame dirba apie 100 moterų ir apie 30 vyrų. Lietuvių dirba virš 30 žmonių. Fabriko prižiûrėtojas lietuvis Jonas Černiauskas. Yra ir vienas lietuvis mechanikas Jonas Dudorenka. Paprastiems darbininkams vyrams moka po 0$700 — 0$800 per valandą, o moterims nuo 0$500 ik 0$800. Meisteriai ir mechanikai gauna nuo 1$500 iki 2$500 už valandą. Kasdien dirbama po dešimts valandų, bet kadangi atlyginimas mažas, daug darbininkų dirba po kelias valandas virš valandžių, už kuriuos moka po 25 nuoš. brangiau. Daugiausia uždirba fabriko prižiûrėtojas J. Černiauskas, kuris be mėnesinės algos gauna ir vadinamus nuošimčius.

Nors fabrike darbas nesunkus, bet kadangi jis menkai apmokamas, tai jame dirba daugiausia moterys ir dažnai pasitaiko laisvų vietų.

Fabr. darbininkas.

SVEČIAS IŠ PARAGVAJAUS.

Pereitą sekmaeienį mûsų laikraščio redakciją aplankė p. Pranas Astrauskas, kuris prieš keturis mėnesius išvyko iš Lietuvos į Paragvajų per Argentiną. P. Astrauskas yra šaltkalvis Kaune lenkęs Darbo Rûmų suruoštus specialius kursus ir Liaudies Universitetą. Į užsienį išvyko, kaip ir daugelis kitų, pralobti ir pamatyti pasaulio. Bet pasiekęs Paragvajų vargšas net apsiverkė, nes tokio skurdaus gyvenimo ir žiaurių darbo sąlygų Lietuvoje būdamas ir įsivaizduoti negalėjęs. Todėl sukišęs paskutinius atsivežtus centus, kad tik gauti dokumentus, ir sprusęs į Braziliją, kur tikisi užsidirbti sugrįžimui į Lietuvą.

P. Astrauskas pasižadėjo parašyti «Lietuviui» apie Paragvajaus lietuvių darbininkų vargus ir savo nelaimingos kelionės nuotykius.

DIDŽIOJI VAIKŲ ŠVENTĖ MOKOJE.

Sausio 8 d. Mokos ir jos apylinkės lietuvių vaikai šventė didžiąją savo motinę šventę, kurią suruošė Dr. V. Kudirkos mokykla. Be eglutės pas mus buvo dar vaidinimas, žaidimai ir mokinių choro dainos. «Jonukas ir Magdutė» buvo taip puikiai suvaidinta, kad pasakų miškas, meduolių ir cukrainių trobelė, nyštukų šokiai, piktoji ragana ir angelas sargas atrodė lyg užburta pasaka. O salė buvo taip pilna žmonių, kad ir pasijudinti buvo sunku. Kad būtų galima įteikti vaikučiams kalėdų senelio dovanas, mokyklos ved. L. Gaigalas turėjo juos išsivesti į kitą klasę. Prie eglutės vaikai galėjo patogiau žaisti tik didiesiems truputį išsivaikščiojus. Tai buvo tikrai didinga vaikų šventė, už kurią mokyklos vadovybei dėkingi ne tik mokiečiai, bet ir tolimesni šventėj dalyvavusiejie lietuviai.

K. Lapinas.

P. JURGUTIS JAU LAISVAS.

Pereitą savaitę pranešėm, kad per N. Metų sutikimą buvo areštuota keletą lietuvių, kurių tarpe ir dainininkas P. Jurgutis. Advokatui padarius intervenciją, per tardymą paaiškėjo, kad nei P. Jurgutis, nei kiti jokių užgintų dainų nedainavo. Policija buvo suklaidinta baro savininko žydelio, kuris sumelavo užpykęs, kad svečiai pasijuokė iš jo netikusiai pagamintų kepsnių... Po tardymo P. Jurgutis ir visi kiti paleisti, o pasodintas, sako, policiją suvedžiojęs žydelis.

RENGIA DIDELĘ GEGUŽINĘ.

Sp. S-gos „Lithuania" Mokos skyrius nutarė pabaigoje šio mėn. suruošti Villa Galvão parke didelę gegužinę su šokiais ir sportiška programa. Šiai pramogai mûsų sportininkai jau rimtai ruošiasi.

TAI BENT «LINKSMINOSI»!

São Caetano miestely Lazio salėj praėjusį šeštadienį, sausio mėn. 8 d., įvyko parapijos ir kun. P. Ragažinsko „vyčių" vakaras. Publikos buvo nedaug ir ta pati žiovavo žiûrėdama, kaip scėnoje darkoma komedija „Iš meilės", kurią davatkėlės taip nevykusiai numûčyjo... Bet dėl to po vaidinimų „vyčiai" sužaliavo. Kilo tokios smarkios peštynės, kurioms numalšinti buvusios policijos nebeužteko, o buvo iššaukta segurança publica, kuri „didvyrius" išvežė net į São Bernardo. Sako, kad ir parapijos galvą išgelbėjęs tik sutonas... Tarp nukentėjusių buvę ir nekaltų.

Tai labai negražu, kad girtuokliavimas iš privatinių Zelinos karčiamų perkeliamas net į viešus vakarėlius, kur paskui neapseinama be „vyčių" piovimo ir policijos intervencijos.

SPORTAS

IŠ SPORTO S-GOS «LITHUANIA» VEIKIMO.

Mokos skyrius.

— Perrinkus naują valdybą, Mokos sk. smarkiai plečia savo veikimą. Į skyrių įstojo keletas gabių naujų narių. Dažnai daromi pingpongo pratimai, atgaivinta futbolo komanda ir nustatyta artimu laiku surengti vieną kitą gražią pramogą. Ypatingai daug gyvumo įneša sk. pirmininkas J. Adžgauskas, kuris jau ne vieną kartą yra parodęs savo organizacinius gabumus.

— Sekmadienį, sausio mėn. 9 d. naujai perorganizuotos pirmoji ir antroji futbolo komandos turėjo smarkias rungtynes su geriausiu Mokos rajono klubu «11 Romanos F. C.» Nors šios rungtynės Mokos lituaniečiams buvo pirmos po viso pusmečio pertraukos ir dėl to buvo sunkios, bet pasibaigė lituaniečių triumfu. Klubas «11 Romanos F. C.» buvo su pliektas I-ji kom. 4 : 0 ir II-ji 2 : 0 «Lithuanios» naudai.

Žiûrovas.

Bom Retiro skyrius.

Šio mėn. 11 d. Lietuvių Namų patalpose, rua Bandeirantes 474, įvyko stalo teniso rungtynės su Sant' Anos brazilų klûbu «Salette». Rungėsi visos trys komandos. Rungtynės baigėsi: pirmųjų kom. 200 x 158 antrųjų 150 x 145 ir trečiųjų 100 x 91. Visos «Lithuanijos» naudai.

Galime tikrai nuoširdžiai pasidžiaugti ir pasveikinti lituaniečius, kurie pralaimi tik retais atsitikimais kada susiduria su klubais, taip vadinamų, čempionų.

St. Vancevičius.

Argentinos lietuviai.

JŲ KULTŪRINĖ VEIKLA.

Kadangi Argentinos lietuvių emigracija yra senesnė už Brazilijos, tai ir lietuvių kultûrinė veikla bei organizacinis gyvenimas žinomas jau nuo prieškarinių laikų. Keli tûkstančiai dar prieš Didįjį Karą emigravusių lietuvių į Argentiną neapsiribojo vien kasdienės duonos kasnio rûpesčiu. Susibûrus kiek didesniam lietuvių skaičiui Buenos Aires, Rosario, Cordoba, Berisso ir kituose miestuose prasidėjo reikštis ir organizacinis bei kultûrinis lietuvių gyvenimas.

Tiesa, daug prieškarinių lietuviškų organizacijų dėl visokių aplinkybių žlugo ir mirė. Kitos iš jų užsiliko ir po šiai dienai.

Prieš karą lietuviai ypatingą dėmėsi kreipė į savišalpą. Jie daugiausia organizavosi į nepartines pašalpines draugijas. Anais sunkiais laikais lietuviai suprato, kad tik susibûrę į organizaciją, į krûvą galės vieni kitiems padėti, pagelbėti ligoje ar nelaimėje. Pašalpinių lietuviškų organizacijų veikimas prieškariniais laikais buvo gana sekmingas. Nebuvo tada sumanių ir prityrusių organizatorių, bet visi lietuviai buvo pasišventę, dirbo sutartinai ir viens kitam kiek galėdavo pagelbėdavo, padėdavo. Ir tais laikais lietuvių tarpe buvo žymus ir srovinis veikimas, skirtingos pažiûros, tačiau srovių kova buvo daug švelnesnė ir kultûringesnė negu dabar. Senieji lietuviai pasakoja, kad prieškariniais laikais mokėjo daug gražiau sugyventi ir kata likai, ir socialistai ir demokratai ir visokių kitų pažiûrų žmonės.

Prieškarinių laikų lietuviškos organizacijos Argentinoje žymiausios yra „Susivienijimas Lietuvių Argentinoje" Buenos Aires, „Aušros Žvaigždė" Rosario, „Mindaugas" ir „Vargdienis" Berisso ir kitos. Viena iš seniausių ir skaitlingiausių Berisso lietuvių organizacijų „Vargdienis" prieš pusantrų metų buvo vietos valdžios įstaigų uždaryta, nes kaikurie jos vadai įvėlė organizaciją į politiką. „Vargdienis" Berisso mieste turėjo įsigijęs nuosavą žemės sklypą ir ant jo pastatęs neblogą patalpą su sale parengimams. Organizaciją uždarius yra pavojus, žlugti jos nejudomam turtui. Pastaruoju laiku teko girdėti, kad rimtesnieji „Vargdienio" veikėjai, susitarę su tautininkų Berisso skyriaus vadovybę, sudarė naują tautiškais pagrindais organizaciją, kuri žada perimti ir minėtą turtą.

Vėlesniųjų laikų Argentinos lietuvių organizacijos yra žinomos šios: Argentinos Lietuvių Tautininkų S-ga Draugija „Lietuva", Lietuvių Centras Liaudies Teatras, L. K. Federacija su dar kelioms organizacijoms, Argentinos Lietuvių Ekonominė Draugija, Sporto Klubas ir kitos.

Bendrai imant Argentinoje lietuviškų organizacijų veikimas yra labai menkas ir silpnas, žymiai silpnesnis negu Brazilijoj. Visos organizacijos labai neskaitlingos. Dėl vyksta nčių rietenų ir kolonijos vadų peštynių lietuvių visuomenė laikosi nuo šaliai nuo kultûrinio darbo ir organizacijų.

Kultûrinė ir organizacinė veikla ypatingai susilpnėjo paskutiniais metais. Jei lietuvių kolonijoj, o ypatingai jos vadų tarpe, nesušvelnės savitarpio kova ir tušti ginčai bei kivirčai, tai organizacinis ir kultûrinis veikimas Argentinoje nedarys jokios pažangos.

Apie porą mėnesių pagyvenęs Argentinoje įsitikinau, kad savitarpio santykių atžvilgiu Argentinos lietuvių kolonijoj padėtis dar blogesnė negu Brazilijoj. Brazilijoj irgi blogi santykiai, tačiau lietuvių kolonija gali daugiau kuo ir geru pasigirti bei pasididžiuoti.

Geriausią įspūdį man padarė Berisso lietuviai. Ten žmonės daug gražiau ir kultûringiau sugyvena. Berisso lietuvių kolonijos ramybę taip pat drumsčia daugiausia Buenos Aires lietuvių kolonijos vadai.

Argentinos lietuviai yra ypatingai susiskaldę į visokias politinio pobûdžio sroves, sroveles. Čia rasime tautininkus, socialistus, fašistus, demokratus, liaudininkus, komunistus, katalikus, net anarchistus ir kitokius. Toks srovinis susiskaldymas labai kenkia lietuviškam kultûriniam ir visuomeniniam darbui. Srovių tarpe eina arši kova, nesiskaitoma su jokiomis kovos priemonėmis. Į srovinę kovą veliamos ir nepartinės, pašalpinės bei kultûrinės organizacijos,

(Bus daug.)

Susisiekta su mirusiųjų pasauliu.

Galima tikėti, galima ir netikėti, kad susisiekiamasu mirusiųjų pasauliu. Tokie dideli žmonės, kaip anglų rašytojas Sir Conan Doyle ir žinomas mokslininkas Sir Olive Lodge, sako, kad šiuo klausimu negali būti abejojimų: mirusio žmogaus siela susisiekia su gyvaisiais. Štai šiomis dienomis žinoma anglė gynekologė Lady Florence Barrett paskelbė, kad ji susisiekianti su savo vyru, mokslininku Sir Berrettu, kuris mirė prieš 12 metų. Lady Barrett sako, kad jų pasikalbėjimuose liečiamos tokios intymiškos temos, kad ji negalėtų skelbti jų spaudoje. Jos vyras Sir William Barrett pasakoja savo žmonai apie namus, kuriose jis dabar gyvena ir apie drabužius, kuriuos dabar dėvi aname pasaulyje...

— Aš nevalgau ir negeriu, — sako miręs Sir Williamas savo žmonai, — mintu iš vidaus, vadinasi — neimu maisto per burną, bet mintu per odos skyiutes...

Namai, kuriuose Sir Williamas dabar gyvenąs, esą tokie pat, kaip ir jo tikrieji namai, kuriuose jis gyveno ant žemės, prieš mirdamas.

— Aš dėviu drabužius, — sako Sir Williamas, — mes gaminame sau drabužius mintysi ir mintimis... Aš dėviu paprastą drabužių eilę ir jaučiuosi juose labai patogiai... Galėčiau dėvėti baltus lininius drabužius, jei norėčiau, bet jie neatrodo man jaukūs... Kiekvienas mūsų dirba savo verslo darbus... Štai teikia mums laimės...

Lady Barrett pasakoja, kad jos vyras padedąs jai jos darbe — ji yra gydytoja, Jis pasakojąs jai, kad sveikiausias maistas esą vaisiai — obuoliai ir kriaušės; riešutai taip pat yra geras maistas, kas negali jų sukramtyti, turėtų malti juos...

1931 metais, sako Lady Barrett, jos vyras, susisiekęs su ja, papasakojęs apie sunkenybes, kurias turės ištikti žmoniją tolimuose rytuose — spėjama, kad buvusi kalba apie dadabartinį Japonijos ir Kinijos karą.

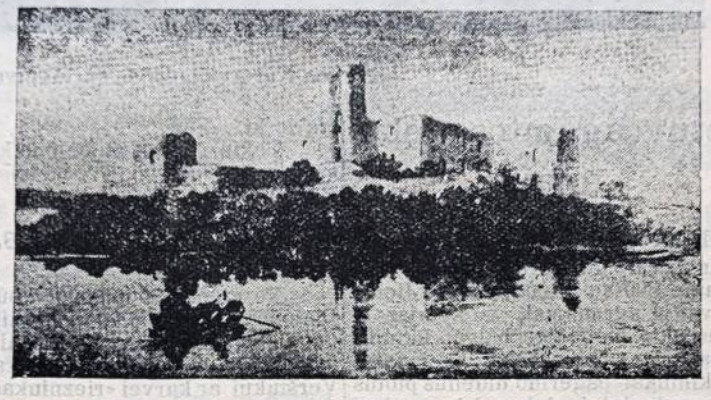
Lady Barrett surašė visus pasikalbėjimus, kuriuos ji turėjo su savo vyru ir išleido atskiroje knygoje „Asmenybė pergyvena mirtį".

Sir William Barrett per 30 metų buvo Dublino universitete fizikos profesorium. Mirė jis 1925 metais.

V. D.

Rimtai nustatoma Bazíliaus Zacharovo kilmė iš Ukmergės žydų.

Mūsų spaudoje jau anksčiau buvo rašyta apie tai, kad miręs garsusis karo pabūklų ir ginklų rangos „karalius", Bazilius Zacharovas nėra buvęs joks graikas, o tikras žydas ir dar labiau — mūsų lietuviškas žydas, kilęs iš Ukmergės. Kadangi tuoj po Zacharovo mirties atsirado norinčių būti mirusiojo giminėmis iš visų pasaulio kampų, tada tuo nelabai norėta tikėti. Tačiau Paryžiaus spauda vis delto įkandin tvirtino, kad Bazilius Zacharovas vis iš tikrųjų yra buvęs Lietuvos žydas. Dabar atrodo, kad ir Anglų teismo įstaigos iš tikrųjų pradėjo rimtai žiūrėti į tariamą Baziliaus Zacharovo žydiškumą ir į jo ukmergietišką kilmę, nes iš Anglijos

„Pelėsiais ir kerpėm apaugus aukštai. Trakų štai garbinga pilis!"

telegrafiškai užklaustas Ukmergės rabinas — ar nepasisektų sužinoti mirusiojo Baziliaus Zacharovo vardą ir pavardę. Jonavoje atsirado artimas B. Zacharovo pirmos ukmergietiškės žmonos giminė, 103 m. amžiaus Šulomas Kleinas, atgyvenęs vežikas ir jis turėsiąs galutinai įrodyti Baziliaus Zacharovo ukmergietišką kilmę. Tad dabar šis senis ir gabenamas į Londoną.

Žydų spauda plačiai rašo apie to senio anūkus ir kitus gimines, kurie gyvena Aleksote. Jie pasakoja, kad jie tikrai žiną, kad ginklų rangos „karalius" Zacharovas gimęs prieš 88 metus Ukmergėje žydų neturtėlių šeimoj. Ten pat ir buvo vedęs tulą Chają Etę, su kuria turėjo sūnų ir dukrą. Netrukus jie persiskyrė ir vėliau Zacharovas buvo paimtas tarnauti rusų kariuomenėje 25 metus. Tarnaudamas rusų kariuomenėje Rusijos gilumoje, jis už savo viršininko sumušimą buvo ištremtas į Siberiją, o iš tenai dingo nežinia kur. Kokiu būdu jis iškilo į tokią puikybę, niekas negali žinoti ir tai yra apgaubta didele paslaptimi. Jo Lietuvoj gimusi duktė pasimirė labai anksti. Tačiau jo sūnus išmoko batsiuvystės amato, atsidūrė jau labai senai Londone ir skurdžiai gyvena. Batsiuvys sužinojo, kad jo tėvas yra B. Zacharovas, bet pastarasis to nenorėjo pripažinti. Prasidėjo painios bylos ir kai įrodymui jau reikėjo daryti kraujo analizę, B. Zacharovas pasimirė. Graikų atstovybė laikydama mirusį graiku, ieškojo savo krašte mirusiojo giminių, bet nieko negalėjo rasti. Dabar mūsų londoniečio batsiuvio šansai sustiprėjo ir beveik tikra, kad jis paveldės B. Zacharovo stambiuosius turtus. Nemaža taip pat gaus mūsų senyvas Jonavos vežikas Šulomas Kleinas ir jo aleksotiškiai anūkai ir praanūkai.

Vokietijos mokiniai renka kaulus.

Per aštuonias dienas Berlyno mokyklų mokiniai surinko 47.679 kg. kaulų. Iš jų bus daromi taukai ir kitokie riebalai, kurių Vokietijoje dabar stinga. Netrukus Berlyno mokyklų mokiniai per savaitę galėsią surinkti iki 100,000 kg. kaulų.

Bedarbis tapo dailininku.

Kauno bedarbis, Jonas Rozga, gyv. Šančiuose, Pušyno g. 2 nr., ilgą laiką dirbo įvairius pripuolomus darbus. Jis dirbo kaip ir visi kiti darbininkai. Vėliau jis neteko ir pripuolamojo darbo. Tada užsirašė Kauno miesto savivaldybėje bedarbiu. Čia jis daug neuždirbdavo, todėl teko sukti galvą Rozgai, kaip iš to nuolatinio nedatekliaus išsisukti. Vieną dieną jam atėjo į galvą graži mintis: piešti. Nusipirko dažų, popierio, įsigijo medžio rėmeliams padirbti ir pradėjo darbą. Po kelių mėginimų, jam pasisekė nupiešti gražesnių gamtos vazdelių. Turgavietėje pirkėjų atsirado. Dabar Rozga jau savo būkle patenkintas. Pliešia nuolatos ir savo kūrybą pardavinėja.

Sako, į dieną uždirbąs 8—15 litų. Iš savo uždarbio leisiąs savo vaikus gimnazijon.

Tabaku mito.

Prūsų žvejus Rhesę ir Krámerį spalių 23 d. audra užklupo atvirame laivelyje jūroje. Užklupo ir nunešė toli į jūrą. Baisios bangos blaškė vargšus su tuo laiveliu ištisas aštuonias dienas. Galop juos pastebėjo Gotlando salos švedų švyturio sargas. Išgelbėjo vargšus ir nugabeno į ligoninę. Šiomis dienomis abu grįžo namo. Grįžę pasakoja, kad per tas 8 baisias dienas bangų blaškomi jūroje iš bado mitę tabaku. Tabako kramtymas numalšindavęs badą.

Tai bent 116-metė!

Čekų spaudos žiniomis, Jogoslavijos sostinėje Belgrade esą keletas turinčių per šimtą metų amžiaus. Seniausia belgradietė esanti šimto šešiolikos metų, kažkuri Magda Ivankovičienė. Senė pati sakosi jau šimtą metų rūkanti, mielai išgerianti svaigių gėrimų ir valganti kas pasitaiko. Ypačiai didžiuojasi senė, kad dar neturi nė vieno žilo plauko.

Lyg ir feljetonas.

Pirištas Katinas.

Rašo Dėdė Mikas.

(Tąsa iš 2 nr.)

Na, po šimts paibelių, manau sau, iš kur čia tas katinas atsirado, aš gi neturėjau jokio katino, o dabar mano kambaryje tikras katinas bliauja lyg uodegą laužiamas. Iš kur jis atsirado? Aš, tvirtais žingsniais priėjęs, tuoj atidarau duris, o tarpduryje man tik šast šast boba per nugarą su kilnojamu turtu...

— Ar aš tau nesakiau, kad tu nesitrankytum po visokius pakampius ir neklausytum ką gazietos rašo, pri sivirei dabar košės tai te ėsk, ėsk! — ir vėl kilnojamas turtas tik pakyla į palubes ir vėl nusileidžia ant vargšės mano kupros...

— Ar tu padūkai, Agotėle, pradedu jau neiškentęs, ar pikta dvasia tave pristojo, už ką tu mane dabamuši ir kam tą katiną prie lovos ko jos pririšai? — O mano Agotėlė, kad treptėls koja:

— Tave patį reikia pririšti, kad nesitrankytum, kaip aitvaras! Dabar tavęs visur pilna. Pasakyk tu man greičiau į kokią tu vargonizaciją įsi rašei ir mane su Uršulyte įtepei?

— Tai mat, Agotėle, mudu su Jonu Popečka ir Jurgis Molliagalvis kartu, taip sakant...

— Ką čia dabar murmi: taip sa kant, taip sakant. Man vistiek ar taip ar kitaip sakant, bet sakyk trumpai ir aiškiai: į kokią vargonizaciją tu įs tojai ir mudvi prirašei?... A, tai štaip, tai per tave visoki svieto perėjūnai man ramybės neduoda! O šiandie atėjo tas Gordo e Magro ir sako: „Mu du esava du iš kolonijos „Maižiešių, kurie žmones apščėslyvijam, o tavo Mikas mudu gerai pažįsta, kaip ir mudu jį"... Taigi atėjo ir visą turtą surašė, pasimaišė kažkieno katinas, dar ir tą svetimą katiną užrašė. Del to aš jį ir pririšau, o jeigu jis išbėgs tu turėsi atsakyti. Ar dabar supranti, mulki, dėl ko pririšau katiną?

— Koks Gordo e Magro? Ką jie surašė? Ar nieko neišnešė? — zalpom pasipylė mano klausimai, o nustebusiomis akimis aš žiūrėjau čia katiną, čia į įniršusią žmoną ir ieškojau dar didesnių tų Maižiešių pėdsakų...

— Nieko neišnešė, bet ir tau ne leidžia nieko išnešti be centro žinios. Nes pasakė, kad „Jūsų turtas yra mūsų turtas, o mūsų — tai jūsų, ir nieko negalima parduoti be mūsų žinios"...

— Bet juk katinas nei jų, nei mūsų ir kam gyvulėlį mūčyti. Reikia paleisti.

— Aš tau paleisiu! tu kvailas seni! Tu paleisi katiną, o jie iš tavęs pareikalaus užmokėti, kaip už drigantą...

— Vargeli tu mano, Vargeli! Ir ką aš dabar turiu daryti? Boba barasi, katinas bliauna, kupra nuo šluotos peršti... Jau sukasi mano galva o kas bus toliau. Taigi, vyručiai, pagelbėkite, kiek kas galite ir, jei žinote, pasakykite ar dabar tas katinas skaitosi kaino mano judomasis turtas, ar kaipo centro členas?...

O vargšas katinėlis vis bliauna ir bliauna, kaip smaugiamas. Vargas katinėliui, vargas ir man. Ir, jeigu jūs man nepadėsite, aš vienas iš šitos bėdos jau nebeišlysiu, bet išsikraustysiu iš galvos kartu su katinu. Mudu jau prakeikėva visas vargonizacijas, gazietas ir pašalpas, mudu jau tikri ligoniai, o vis negaliva sulaukti iš centro tamabyliaus, kuris nudulkintų į Centro ligoninę... Taigi po visų džiaugsmų ir nodiejų, mudviem paliko tik kančios. Dabar mudu tikiva tik į savišalpą, bet stoviva, žiūriva į vienas antrą ir neišmanova, kuris kurį privalova pirma sušelpti ir kuo.

Man asmeniškai sunkiausia yra kentėti dėl to, kad žinau, jog pats esu kaltas. Kaltas, kad neklausiau savo Agotos, bet aš niekaip nesuprantu, kuo nusikalto vargšas katinėlis, kad pirištas turi bliauti?

Po šių skaudžių gyvenimo pamokų, aš jau žinau, ką reiškia nepaklausyti prisiegos. Tad ir jums visiems nuoširdžiausiai patariu, kad būtumėt paklusnūs savo bobuloms.

Su didžiausia pagarba pasirašau aš, pirmasis Centro mūčelnikas, kas dien bobos kankinamas.

Jūsų Dėdė Mikas.

TIK «LIETUVĮ» SKAITYDAMAS VISKĄ ŽINOSI

Kokių vilčių Lietuvai teikia ateinantieji 1938 metai.

Baigiantis metams įdomu pažvelgti dabartinę Lietuvos ûkio buklę ir tas viltis, kurių teikia 1938 metai. Prieš du metus pasireiškusios mûsų ûkio gerėjimo žymės šiemet dar labiau sustiprėjo ir ûkio atkutimas gerokai paženge priekin. Nebus apsirikta pasakius, kad sunkiausieji krizės padariniai pašalinti. Padidėjo krašto gamyba ir prekių apyvarta, pakilo žemės ûkio gaminių kainos tiek pasaulinėje, tiek vidaus rinkoje kartu padidėjo gyventojų piniginis pajėgumas.

Pramonės veikla mûsų krašte šiemet yra labai padidėjusi. Palyginti su 1930 m., kada ûkio krizė buvo stipriai jaučiama, pramonėje dirbančiųjų skaičius padidėjęs 57%. Užsienio prekyba šiemet didesnė kaip pernai. Per 10 mėn. užsienin išvežta įvairių prekių 170 1/2 mil. litų, o įvežta daugiau kaip už 175 1/2 mil. litų. Šiemet mûsų prekių išvežimas padidėjo apie 15 1/2 mil. litų, o įvežimas apie 49 1/2 mil. litų.

Padidėjusį gyventojų piniginį pajėgumą rodo kredito įstaigų balansai ir pinigų apyvarta. Padidėjus uždarbiams, pas žmones atsiranda laisvų pinigų, kuriuos indėlių pavidalu neša į bankus. Indėlių augimas glaudžiai susijęs su ûkio bûklės gerėjimu. Šiuo metu bankuose yra padėta per 277 mil. litų indėlių. Palyginti su 1936 m., indėlių suma šiemet padidėjo apie 54 mil. litų, o palyginti su 1935 m., net apie 91 mil. litų. Auga ir išduotų paskolų suma. Šiuo metu kredito įstaigos yra išdavusios arti 438 mil. litų paskolų. Tuo tarpu prieš metus buvo išduota apie 427 1/2 mil. litų, o prieš du metus tik per 390 mil. litų. Šiemet pinigų apyvarta atskirais mėnesiais svyruoja tarp 130 — 143 mil. litų. 1936 m. apyvarta siekė 120—128 mil. litų, o 1935 m. tik 104—119 mil. litų.

Mûsų valstybės įsiskolinimas, palyginti su kitais kraštais, nedidelis. Šiemet sumažėjo ir privatinės skolos. Ûkininkai šiemet geriau skolas gražina, ypač tie, kurie seniau sunkiau savo piniginius pasižadėjimus tesėjo.

Ir daugiau yra būdingų mûsų ûkio gerėjimo žymių. Atsiekti laimėjimai teikia geresnių vilčių 1938 m. Tačiau tie laimėjimai turi mus skatinti dar labiau dirbti, kurti ir išnaudoti visas savo kûrybines jėgas.

„M. K."

Lietuvos gamtos stebėtojai.

Lietuvoje plačiai veikia jaunųjų ûkininkų rateliai (JÛR), kurių dabar yra apie 600 su 25.000 narių. Jiems vadovauja agronomai, mokytojai ir žemės ûkio mokyklas baigę ûkininkaičiai. Mes jau rašėme, tie jaunieji ûkininkai pagerino didelius plotus pievų, priveisė ir tebeveisia sodus, puošia sodybas ir kelius beržais, liepomis ir kitais gražiais medžiais, išaugina daug puikių daržovių ir net vynuogių Dabar Lietuvos laikraščiai rašo, kad 50 jur. ratelių jau pernai metais vykdė gamtos stebėjimus. Jie gavę nurodymų ir reikalingų instrumentų registravo temperatûros svyravimus, kiek kurią dieną buvo atmosferos kritulių — rasos, lietaus, sniego, užrašinėjo, kada kurie paukščiai parskrido, kada peri ir kada išskrido; surašinėja retesnius augalus patą ir kt.

Tokie gamtos stebėjimo konkursai bus tęsiami ir 1938 metais.

Sudraus žydus.

Ne vienas iš mûsų dar bûdamas Lietuvoje piktinosi, kad žydai, piaudami gyvulius taip vadinamai «Košer» mėsai, labai ilgai juos kankina. Veršiukui ar karvei «riezninkas» perpjauna gerklę ir laukia, kol dar gyvo gyvulio kraujas nutekės. Nelaimingas gyvulis turi kankintis net po kelias valandas, kada paprastose skerdyklose gyvuliai paskerdžiami per kelias minutes. Bet žydai sako, kad jų tikyba reikalaujanti minėtų ceremonijų. Jie turi net atskiras «košer» skerdyklas, kur gyvuliai žiauria kankinami. Dabar Gyvulių Globos Draugija Lietuvoje reikalauja, kad vyriausybė įsikištų ir žiaurų žydišką gyvulių skerdimą uždraustų. Jei ne geruoju, tai prievarta žydeliams teks atsisakyti nuo kvailų pasenusios religijos papročių...

Apdovanojo drąsų vaiką.

Vienoje Lilio ligoninėje neseniai buvo iškilmingai įteiktas diplomas ir medalis 13 metų berniukui Juliui Ressui, belgų emigranto sûnui, už didvyrišką išgelbėjimą iš degančių namų dviejų mažamečių sesučių. Jau antri metai šis berniukas gydomas ligoninėje nuo žaizdų kurias gavo begelbėdamas savo mažąsias seseris. Per šį laiką berniuko tėvas 6 kartus leido savo kraują perpilti sergančiam sûnui.

Prieš kurį laiką vargšas vaikas gavo iš Belgijos karaliaus laišką, kuriame karalius pats sveikina už didvyrišką žygį ir kviečia tuojau kaip tik apleis ligoninę, grįžti į Belgiją ir aplankyti karalių.

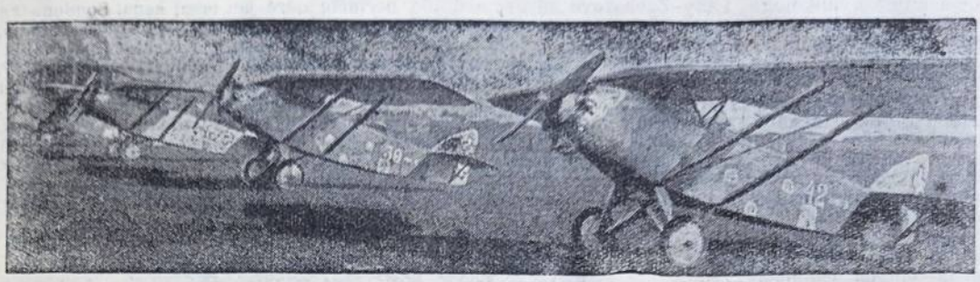
Užsienîo turtai Kinijoje.

Ryšium su konfliktu Tolimuose Rytuose, anglų spauda patiekia žinių, kiek Didž Britanijos ir kitų valstybių yra turtų Kinijoj. Šios žinios esančio paremtos Amerikos prof. C. F. Remerio surinktais duomenimis. Iš jų matyti, kiek yra svarbi Kinija kitoms valstybėms, kaipo investacijų kraštas. Pagal tuos duomenis, Kinų joj yra investavę: Didž. Britanija 238 milijonus (36,7%), Japonija 277 milarba 35,1%, SSSR 54 mil. (8,4%), Jungt.. Amerikos Valst. 39 mil. (6,1%), Prancûzija 38 mil. (5,9%), Belgija 18 mil. (2,7%), Italija 9 mil (1,4%), Vokietija 17 mil. (2,6%), Skandinavijos valst. 0,5 mil. (0,1%).

Anglų laikraštis „Times" praneša, kad dabartiniu metu Didž. Britanijos investacijos jau siekiančios 250 mil., iš kurių 180 mil. tenka Šanchajui ir jo rajonui. Tačiau kai kas spėja, kad Didž. Britanijos turtų Kinijos esą žymiai daugiau. Kaip ten bebûtų, viena aišku, kad daugiausia kapitalų Kinijoje yra investavusi Did. Britanija.

Kai dėl Japonijos, tai 70% jos investacijų tenka Mandžûrijai, kuri aukščiau patiektos statistikos sudarymo metais dar buvo Kinijos valdžioje.

Taigi, dabartinis japonų — kinų konfliktas daugiausia paliečia Didžiosios Britanijos interesus. Tačiau tai anglams ypatingai skaudaus smûgio nnsudaro, nes iš visų jų užsieniuose investuotų kapitalų Kinijoje investuotieji tesudaro vos tik apie 6%. Tuo tarpu Japonija Kinijoje turi investavusi 80% visų savo užsieniuose investuotų kapitalų. Todėl Japonijos interesai Kinijoje esą didesni, negu kitų valstybių.

Lietuvos Karo eskadrilė, su lėktuvais «Ambo».

Nepaprastas Catedral Medikamentu Laimėjimas.

(Iš Brazilijos augmenijos)

Ar Tamsta pažįsti Catedral Augmenijos Medicinos veikimą? Pasistenk kuogreičiausiai pažinti, nes augmenijos medicinos veikimas yra tiesiog stebûklingas — geriausiai gydo įvairiausias ligas bei visokius negalavimus.

Daliname veltui visiems mûsų vadovėlį «KAIP GYDYTI AUGMENIJOS VAISTAIS» vokiečių, portugalų, ispanų, japonų ir anglų kalbomis, kuriame aprašyta visų ligų išaiškinimai ir nurodymai, kaip jas gydyti augmenijos vaistais.

Pharmacia Cathedral Praça da Sè, 94-C S. Paulo

SERGANTIEMS VISADA NAUDINGA PASINAUDOTI Tel. 2-4251
ČIA SKELBIAMAIS VAISTAIS

SIOMS LIGOMS NAUDOJAMI	SITIE VAISTAI
Akių ligos ir trakoma	COLLYRIO CATHEDRAL
Plaučių ligos ir šlapumo rûkštis	CALCIO „
Inkstų, pusles ir šlapumo takų ligos	HEPATICO „
Ivairių rû-ių dizinterija	ANTI-DYZENTERICO „
Kosulys ir nervų negalavimai	CALMANTE „
Pilvo ir vidurių sugedimas	ANTI-DYSEPTICO „
Niežiejimas, egzema ir odos ligos	UNGUENTO „
Maleta ir geltonasis drugys	COMPOSTO „
Gripas ir galvos skausmai	ANTI-GRIPPAES „
Laringitas, farin*g*itas ir dizenfektatorius	ANTISEPTICO „
Egzema ir užkrečiamos odos ligos	ASSUCAR „
Moterų ligos ir menstracijų regul.	REGULADOR „
Kirmelės ir geltligė	VERMIFUGO „
Sustiprinamieji paskatinamieji vaistai	GUARATON „
Širdis, cirkuliacija ir arterijos sklerozas	HYPOTENSOR „
Vidurių užkietėjimas, inkstai ir jaknos	PASTILHAS LAXATIVAS „
Gonorrhea (triperis)	ANTI-BLENORRHAGICO „
Reumatizmas	ANTIREUMATICO „
Kosulys ir plaučių negalavimai	PEITORAL „
Inkstų, pilvo ir šlapumo ligos	DIURETICO „
Epilepsia ir jos pasekos	SEDATIVO „
Kraujo valytojas	ANTILUETICO „

DIDELĮ DŽIAUGSMĄ SUTEIKSI SAVO GIMINĖMS BEI DRAUGAMS LIETUVOJE IR KITUR, JEI UŽSAKYSJIEMS „LIETUVĮ" 1938 METAMS.

Lietuviai.

Pasinaudokite sklypų išpardavimu VILLA LUCIA, Villa Prudente priemiesčio srityje, kur greitu laiku bus statoma Lietuvių Amatų Mokyklą.

Sklypai ilgalaikiam išsimokėjimui geriausiomis sąlygomis. Duodame medžiagą namų statybai.

Mėnesiniai mokėjimai po 30$000.

CENTRALINĖ RAŠTINĖ A. FELMANAS (savininkas) PRAÇA DA SÈ, 39 SOB.

K. VOSYLIAUS FOTO STUDIJA

Baigusio Meno ir Fototechnikos Institutą Berlyne

RIO DE JANEIRO, RUA DO PASSEIO NR. 42, Sala 4, Tel, 42-2657.

Daromos vairios meniškos ir fototechniškos fotografijos. **Lietuviam didelė nuolaida.** Didelis Brazilijos vaizdų nuotraukų pasirinkimas.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išieškalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.
MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip ya; kontraktus, viso kius liūdijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

RŪKYTOJŲ DĖMESIUI

Charutaria Tra ant Praça do Correio Nr. 54, São Pau o, siūlo 1 kilogramą (apie 1000 štukų aromatiškų ir silpnų cigariečių tik už 10$000.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo

Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10$000 su parcelena, arba si dabru. — Darbas garantuotas. Trau dia dantis be skausmo už 5$000. Ati karyta dieną ir nakti. —

Pavieniais numeriais „Lietuvi“ nusipirkti galima: S. Paulo miest.

Luz stoties kioske, prie centrali nio pašto laiptų ir kampo, Josė Pauli no vaistinėje, Baužio krautuvėje, prie Luz tilto kioske, Sorocabana stoties kiosk., ant Largo da Sė prie laikrodžio ir Villa Prudente bondės sustojimo vietos kioske, Vila Zelinoje Vigelio krau tuvėje, ant rua da Moóca ir av. Paes de Barros laikraščių kioske, Vila Anas tazijoj Kirilausko krautuvėje, Menkai čio krautuvėje priešais Klabin popie riaus fabriką bei pas atskirus pla tintojus.

SANTOS MIESTE: Stoties kioske.

RIO DE JANEIRO MIESTE: «Vil nies» S-gos patalpoje, Praça Tiradentes 46 ir ant Largo da Lapa ir Avenida Mém de Sá kampo laikraščių kioske.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

DR. WLADIMIR DE THIMÉ

Rua Direita Nr. 2. Telef. 2-6255

Pašalina visas kliūtis juridinėje srity. Kas turite reikalą brazilų įstaigo se, kreipkitės į advoką De Thimė. Daro dokumentų vertimus į interiorą, pri siunčiant norimus išversti dokumentus ir 25$000 pinigais.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobų ir t. t...

Daktaras
A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampas Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Tel. buto 2-5068.

Skilvis ir Kepenys

Moderniškas, greitas ir tikras gydymas skilvio ir Kepenų specialisto

BE OPERACIJOS

Vidurių skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpnėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs diegliai ir kitos ligos pagydoma be operacijos. Įvairios **moterų ligos gydomos** irgi be operacijos, tik su inžeksonais. Jei sergi, tai šiandien pat kreipkis pas **DR. PAULO LICCIARDI, Santa Casa gydytoją ir chirurgą.**

Priėmimas nuo 11 iki 12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.

Rezidencia ir Konsultoriją: Rua Silva Pinto, 444. (Bom Retiro).

Tel.: 5-4175 — São Paulo.

PASTABA. Vyksta namus bile valandą dieną ir nakt

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 447 (sen n.111)

Tel. 4-5576 São Paulo.

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

SKUBĖKITE SIUSTI PINIGUS UŽ «LIETUVIO» PRENUMERATĄ 1937 METAMS.

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą

Bage	8. 12	37.
Jos. Charlotte	31. 12	37.
Astrida	29. 1	38.

Kainos pigios.

Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išeivybės klausymais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Darome piniginės perlaidas į Lietuvą litais per Lietuvos Banką.

Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E C-IA Įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai
Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Ivairios žinios

NAUJŲ IR BUVUSIŲ MOKINIŲ MATRIKULACIA.

Šie mokslo metai mûsų mokyklose prasideda vasario mėn. 1 d. 8 val. Naujų ir buvusių matrikulacija bus atliekama sausio mėn. 29, 30 ir 31 dienomis. Naujus mokinius užrašant reikalinga atsinešti jų gimimo metrikai, tėvo pasas ar kitas panašus dokumentas, iš kurio būtų galima nustatyti tiksli vaiko gimimo data, gimimo vieta, vardas pavardė, tautybė ir tikyba. Visus mokyklinio amžiaus vaikų turinčius lietuvius prašome kreiptis į savo rajono lietuviškos mokyklos vedėją.

Villa Bella ir Mokos mokyklose, jei susirinks nors po 10 keturis skyrius baigusių mokinių, bus įsteigti penktieji skyriai.

Lietuvių S-ga Brazilijoj.

ŽUVO 40.500 ŽMONIŲ.

Iš Naujorko praneša, kad viena Jungtinių Amerikos Valstybių gyvybės apdraudimo bendrovė paskelbusi statistikos davinius, kurie parodo, kad J. A V. per automobilių katastrofas 1937 metais žuvo 40.500 žmonių ir sunkiau bei lengviau sužeista 1.060.000. Tai tiek aukų kainavo pernai metų amerikoniški pasivažinėjimai.

ŠVENTA PREKYBA...

Evangelijoj pasakyta: «Anuo metu Viešpats Jėzus, susisukęs iš virvių rimbą arba botagą, išvaikė pirklius iš bažnyčios. Jų stalus irvartė, pinigus išbarstė» ir t. t. O dabar per lietuviškas pamaldas bažnyčiose perdavinėjamas laikraštis «Šviesa», kurio šiaip niekas neperka. Pereitą sekmadienį šv. Antano bažnyčioje buvo girdėti toks laikraščio pardavėjo ir vieno maldininko pasikalbėjimas!

— Ponas, pirkite kunigėlio laikraštį. Tik 300 reisų...

— Gerai, eik atnešk man cigarečių. Laikraščius skaitydamas aš mėgstu užsirūkyti...

Ar nereikės ir čia kam nors paimti rimbą arba botagą ir apvanot šventos prekybos iniciatorius.

Parapijonis.

DAUG NAUJŲ KARO LAIVŲ.

Anglų parlamentas po ilgų ginčų priėmė jûrų ministerio patiektą įstatymo projekta, pagal kurį dar šiemet Anglija pradės statyti 4 didžiuosius minininkus, 2 lėktuvnešius, 26 kreicerius, 40 naikintuvų, 18 pavandeninių ir 140 įvairaus typo paprastų karo laivų.

HITLERIS VYKS Į ITALIJĄ.

Havaso tel. ag. iš Berlyno praneša, kad šių Metų gegužės mėn. 9 d. Hitleris vyks į Italiją, kur išbus visą savaitę. Be Musolini ir Italijos vyriausybės jis aplankysiąs ir popiežių, kurio santykiai su fašistine Italija pastaruoju metu labai pagerėję.

KADA KAIZERIS GRĮŠ Į VOKIETIJĄ?

Daugelis Europos laikraščių vis rašo, kad eks-kaizeris Vilius grįš į Vokietiją. Vieni rašo, kad jis pats pasiilgęs Vaterlando, kiti, kad jis esąs kviečiamas ten apsigyventi. Vilius 2 nebeiškentė ir pareiškė žurnalistams, kad jis visai ir nemanąs apleisti Dorno pilies ir grįžti taip sau į Vokietiją iš kur jis buvęs išvytas. Jei ten jis kada grįšiąs, tai tik kaip Vokietijos imperatorius, bet niekados, kaip paprastas pilietis. Matyt, jam reikės dar ilgai laukti.

L. S. BR. MĖTINIS SUSIRINKIMAS.

Antradienį 8 val. vakaro Lietuvių Namuose, rua Bandeirantes 474, įvyksta metinis L. S. Brazilijoj narių susirinkimas. Dalyvauja S-gos narių — organizacijų atstovai, mokyklų vedėjai, konsulato ir tėvų komitetų atstovai. Bus valdybos rinkimai ir kiti svarbūs reikalai.

L. S. Br. Vykd. Valdyba.

ISPANIJOJ KOVOS VIS ŽIAURĖJA.

Prie Teruel miesto ir kai kuriose to miesto dalyse jau kelinta savaitė vyksta kruviniausios kovos, kokių dar nebuvo šiame fronte nuo Ispanijos vidaus karo pradžios. Abi kariaujančios pusės sutraukė daugybes moderniškiausiai ginkluotos kariuomenės, veikia šimtai armotų, lėktuvų ir tankų. Mieste buvę nacionalistai pasidavė, bet jų gelbėti atvykę skaitlingi Franko pulkai stengiasi miestą vėl atsiimti. Paimti belaisviai pasakoja, kad respublikonų eilėse esą daug prancûzų karininkų ir kareivių, kurie esą daugumoj nariai prancûzų kompartijos.

Žiaurûs mûšiai vyksta ir kituose frontuose, bet kol kas be aiškios persvaros.

ITALIJA SIEKIA UŽGROBTI KORSIKĄ.

Anglų laikraštis «Manchester Guardian» praneša apie korsikiečių tarpe italų varomą propagandą sukilti ir atsiskirti nuo Prankûzijos. Livorno mieste esąs įsteigtas tos propagandos centrinis komitetas, kuris gavęs 6 milijonus lirų pašalpos iš Italijos vyriausybės. Korsikos jaunimui duodamos stipendijos lankyti aukštasias Italijos mokyklas ir specialius propagandos kursus. Kaip žinome Korsika yra didelė Prancûzijai priklausanti sala arti Italijos.

Centro „Duonpelniai"...

„A GAZETA" šių metų sausio m. 8 d. laidoje talpina ilgą straipsnį apie fiktyvę „São Paulo Teisių Akademiją" ir visą aferistų lizdą, kurie

„Daktaras" Adelino Teixeira, Centro „atstovas nuo brazilų visuomenės"...

pardavinėjo teisininkų diplomus, doktoratus, gimnazijų baigimo pažymėjimus, padirbinėjo parašus, dėjo falšyvus lekus, antspaudas ir pliombas. Pagaliau policija šiuos „meisterius" pačiupo už pakarpos. Dabar šios „teisių akademijos" veikimą studijuo ją atatinkamos įstaigos ir, atrodo, kad paskelbs ir lietuviams sensacingų žinių.

Šiuo tarpu rašau šį straipsnelį ne dėl to, kad tos aferistų gaujos vadas „doutor" Adelino Teixeira buvo ant tiek gabus, kad sugebėjo kartu būti savo „akademijos" studentu ir direktorium, ir mokėjo pasidaryti čia gimusiu brazilu, bet dėl to, kad lietuviai žinotų, jog šitas vyras yra ir mûsų kolonijos Maižiešių centro „duonpelnis". Koki kiti intymûs ryšiai jungė Centro šulus su šiuo „doutor" ir visa jo padėjėjų žydukų gauja, parašysiu, kai teismas leis viešai skelbti kvotos davinius, o dabar tik tiek pranešu, kad jis lydėjo K. Uckų, kada šis ėjo skųsti, o kada „Lietuvis" pirštu parodė į Uckų, kaip į Judą, Centro valdyba jį pasikvietė į jų daromą Judui apginti garbės teismą, „kaipo atstovą nuo brazilų visuomenės"... Nieko sau, garbinga „duonpelnių" kompanija! Jau anksčiau buvo rašyta, kad šiems ponams yra tik vienas teismas: padori visuomenė apgavikus ir išgamas išmeta iš savo tarpo. «Lietuvio» žodžiai jau pradeda pildytis.

O, koks nuostabus pasaulis! Kar tais niekais virsta ir „mokslo" ir „garbės" diplomai.

P. N-s.

K. Uckus, kuris tikėjosi gerai uždirbti su ano pono pagelba...

SKAITYTOJU DĖMESIUI.

Pranešame visiems gerbiamiems skaitytojams, kad nuo gruodžio 1. dienos «Lietuvio» prenumeratą 1938 metams priimama šiuose vietose:

1. CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA rua Mauá, 207 (prie Luz stoties).
2. VILLA ZELINOJE pas p. Vagnerį ir Br. Šukevičių.
3. MOKOJE, VILLA ANASTAZIJOJE, VILLA BELOJE IR PARQUE DAS NAÇÕES pas vietos lietuvių mokyklų vedėjus.

AKYS — BRANGIAUSIAS JŪSŲ TURTAS

Saugokite jas. Siandien pat užeikite į FOTOPAN, kur nusipirksite geriausius, moderniškus akinius pigiausiomis kainomis.

FOTOPAN taip pat turi didžiausi pasirinkimą foto aparatų, visokių įrankių ir medžiagų fotografijai. Filmų ir stiklų ryškinimas, kopios ir t. t.

Kiekvienam klijentui, atėjusiam su šiuo skelbimu darome specialę 10% nuolaidą.

FOTOPAN, Avenida São João, 340
(prie centr. pašto)

Trumpai iš Visur.

— Atsistatydino Prancûzijos ministerių kabinetas del kilusių sunkumu ir parlamento daugumos nepritarimo jo finansinei programai. Šis kabinetas likvidavo Prancûzijos tautininkų ir monarchistų ruoštą sukilimą, bet dar nepajėgė nuraminti griežtus reikalavimus statančių darbininkų.

— Neville Chamberlain ir De Valera siekia atnaujinti senus glaudžius ryšius tarp Anglijos ir Airijos. Šį reikalą aptarti pirmadienį Londone susirenka abiejų šalių atstovai.

— Rio de Janeiro viename knygyne susekta dar viena komunistų gûžtelė. Kratos ir areštai tęsiasi.

— ŠIANDIE JUNDIAHY prasideda antroji «Vynuogių šventė» Lietuviai su savo programa šventėje dalyvaus sausio mėn. 26 d.

— Resp. prez. Getulio Vargas, kuris lankėsi pietiniuose Brazilijos estaduose ir kartu su Argentinos prez. Augustino Justo dalyvavo tarptautinio tilto pamatų pašventinime jau grįžo į Rio de Janeiro, kur buvo labai iškilmingai sutiktas. Grįžusį prezidentą pagerbė visi gyventojų sluogsniai, o labiausiai darbininkai.

SKELBKITĖS
TIK „LIETUVY"

L. R. Konsulatas skelbia.

Romualdo Višniausko gyv. Ribeirão Preto, rua Dr. Lojola 67, pranešimą, kad ten pasimirė lietuvis POVILAS ROMAŠKA, kuris paliko sklypą, namus ir kiek pinigų. Jo brolis Mačislovas gyvenąs S. Paulo.

ANT. SADZEVIČIUS, jo ieškojusios Veronikos Sadzevičiutės tėvas, patsai buvo atvykęs į redakcija ir pranešė, kad jis esąs sveikas ir gyvenąs rua Prates 482, S. Paulo.

R. MIKNIŪNAS prašo pranešti, kad jo adr. yra: Amazonas est. Teffe, jis dirba miškuose. Com. Nardamericana.

Iśėjo Naujas „Mažųjų Pasaulis".

Reikalaukite visuose kioskuose, pas lietuviškų laikraščių išnešiotojus ir „Lietuvio" redakcijoj. Tai gražiausias ir įdomiausias Pietų Amerikos lietuvių laikraštis — revista, kurį pamėgo ne tik vaikai, bet ir suaugusie jie. Į užsienius ir interiorą siuntinė jamas gražiuose vokuose. Adresas: Rua Bandeirantes 474, Caixa postal 1764. S. Paulo.

Tas labai nuskriaus savo mažuosius, kuris nenupirks Jiems 4-5 Nr. «MAŽŲJŲ PASAULIS». Šio num. kaina 0$800. Norint, kad pasiųstume į užsienį reikia mokėti dvigubai.

Red. ir Administracija.